

मुक्तस्वाध्यायपीठम्
(Institute of Distance Education)

राष्ट्रीयसंस्कृतसंस्थानम् (मानितविश्वविद्यालयः)

५६-५७, इन्स्टीट्यूशनल एरिया, जनकपुरी,
नवदेहली-११० ०५८

आचार्य (द्वितीयवर्षम्) - पञ्चमपत्रम् (फलितज्यौतिषम्)
प्रदत्तकार्यम् (Assignment)

2016-17

पत्रम् - .....विषयः - .....
अध्येतुः नाम - .....पञ्जीकरणसंख्या - .....
अध्येतुः कृते एतत्पुस्तिकाप्रेषणदिनाङ्कः - .....
अध्येत्रा उत्तराणि विलिख्य एतत्पुस्तिकाप्रत्यर्पणदिनाङ्कः - .....

अध्येतुः हस्ताक्षरम्

मूल्याङ्कनकर्तुः नाम - .....
मूल्याङ्कनकर्त्रा एतत्पुस्तिकाप्राप्तिदिनाङ्कः - .....
मूल्याङ्कनकर्त्रा मूल्याङ्कनानन्तरं संस्थाने समर्पणदिनाङ्कः - .....
अध्येत्रा प्राप्ताङ्काः -

खण्डः	निर्धारिताङ्काः	प्राप्ताङ्काः
खण्डः - क	20 X 02 = 40 अङ्काः	
खण्डः - ख	05 X 08 = 40 अङ्काः	
खण्डः - ग	02 X 10 = 20 अङ्काः	
	पूर्णाङ्काः 100	प्राप्ताङ्काः .....

मूल्याङ्कनपुरस्सरं परामर्शैः सह अध्येतुः कृते एतत्पुस्तिकायाः पुनःप्रेषणदिनाङ्कः - .....

मूल्याङ्कनकर्तुः हस्ताक्षरम्

स्थानम् .....

दिनाङ्कः .....

आचार्य (द्वितीयवर्षम्) - पञ्चमपत्रम् (फलितज्योतिषम्)

विषयः (अ) स्वशास्त्रीयेतिहासः 50 अङ्काः। (ब) स्वशास्त्रीयनिबन्धः 50 अङ्काः।

निर्देशः अस्य प्रश्नपत्रस्य शतम् (100) अङ्काः निर्धारिताः सन्ति एवम् अस्मिन् त्रीणि (3) खण्डानि सन्ति। अध्येत्रा एषु समाहितानां प्रश्नानामुत्तरं पृथग्विहित-विस्तृत-निर्देशानुसारेण देयम्।

Note This paper is of one hundred (100) marks containing three (3) sections. Candidates are required to attempt the questions contained in these sections according to the detailed instructions given therein.

खण्डः क

प्रश्नाः विंशतिः समाधेयाः

अङ्काः - 20 x 02 = 40

निर्देशः : अस्मात् खण्डात् केचन् विंशतिः (20) प्रश्नाः समाधेयाः।

Note : This section contains twenty five (25) questions. Out of these twenty (20) questions should be answered.

1. 'वेदाङ्गज्योतिषम्' कस्य रचना?
2. आर्यभट्टीयग्रन्थस्य प्रणेता कः?
3. क्रूराः ग्रहाः के?
4. वेदाङ्गज्योतिषस्य कति भेदाः?
5. अयनं कतिविधम्?
6. नक्षत्राणां संख्याः कति?
7. 'भास्वती' कस्य कृति?
8. ऋगज्योतिषे कति कारिकाः?
9. करणानि कति संख्यकानि?
10. जैमिनीसूत्रे कति अध्यायाः सन्ति?
11. जातकसारस्य प्रणेता कः?
12. आचार्यवैद्यनाथस्य कः ग्रन्थः?
13. मुहूर्त्तचिन्तामणिग्रन्थस्य कर्ता कः?
14. सिद्धान्ततत्त्वविवेकग्रन्थः केन प्रणीतः?
15. लग्नाचार्यस्य समयः कः?
16. वैद्यनाथः कस्य कुले समुत्पन्नः?
17. के पञ्चसिद्धान्ताः?
18. ज्योतिषशास्त्रस्य कति प्रवर्तकाः सन्ति?
19. रामदैवज्ञस्य ग्रन्थः कः?
20. पञ्चसिद्धान्तिका कस्य रचनाऽस्ति?

21. ज्योतिषशास्त्रस्य कति स्कन्धाः?
22. भट्टोत्पलस्य कालः कः?
23. गणकतरङ्गिणी कस्य रचना?
24. आचार्यकेशवेन कः ग्रन्थः प्रणीतः?
25. ऋतवः कतिविधाः?

खण्डः ख

प्रश्नाः पञ्च समाधेयाः

अङ्काः - 05 X 08 = 40

टिप्पणी : अस्मात् खण्डात् पञ्च (05) प्रश्नाः समाधेयाः। प्रत्येकम्प्रश्नः प्रायः शतशब्दैः (100) समपेक्ष्यते।

Note : This section contains eight (08) questions. Out of these five (05) questions should be answered. Each question should be answered in about one hundred (100) words.

1. आचार्यवराहमिहिरस्य कृतिं लिखत?
2. अथर्वज्योतिषस्य स्वरूपं वर्णयत?
3. महाभारतकालीनज्योतिषस्य स्वरूपं लिखत?
4. आर्यभट्टीयग्रन्थस्य संक्षिप्तपरिचयो देयः?
5. आचार्यभास्करस्य परिचयो देयः?
6. षट्पञ्चाशिकाग्रन्थोपरि लघुनिबन्धो लेख्यः?
7. सूर्यादिग्रहाणां उच्च-नीचविचारं कुरुत?
8. आचार्यकमलाकरभट्टस्य संक्षिप्तपरिचयो देयः?

खण्डः ग

प्रश्नाः द्वौ समाधेयौ

अङ्काः - 02 X 10 = 20

टिप्पणी : अस्मात् खण्डात् द्वौ (02) प्रश्नौ समाधेयौ। प्रत्येकम्प्रश्नः प्रायः त्रिशतशब्दैः (300) समपेक्ष्यते।

Note : This section contains four (04) questions. Out of these two (02) questions should be answered. Each question should be answered in about three hundred (300) words.

1. आचार्यगणेशदैवज्ञस्य परिचयो देयः?
2. सिद्धान्ततत्त्वविवेकग्रन्थोपरि निबन्धो लेख्यः?
3. ब्रह्मस्फुटसिद्धान्तग्रन्थोपरि निबन्धो लेख्यः?
4. वेदाङ्गाज्योतिषकालीनज्योतिषस्य स्वरूपं लेखनीयम्?

